

Mineraliensammeln am Langesundfjord

die Steinbrücke
Saga – Svensken – Vevja

Forfatter: Michael Sendelbach

I vår kunne man i LAPIS se annonse for dette heftet på 72 sider, og det var sikkert mange med meg som så frem til å ta dette heftet nærmere i øyensyn.

Selv mottok jeg et eksemplar fra forfatteren på årets Kopperbergmesse, og ved første blick så dette ut til å være et fint, lite skrift om et av våre mest interessante områder.

For å gjøre en lang historie kort, var det noe som mer og mer minnet meg om noe jeg tidligere hadde studert; nemlig Telemark Geologiforenings guide over Saga-bruddet, forfattet av Ingulv Burvald.

Ifølge forfatteren kjente han ikke til denne guiden og den glimrer da også med sitt fravær i en heller mager litteraturliste. Det kan **UMULIG** stemme at forfatteren **ikke** kjenner til denne guide, da svært mye, av såvel innledning, geologioversikt som annen informasjon ofte er **ordrett oversatt fra norsk til tysk** til og med forfatterens copyright-tegn.

Det får så være, og er muligens en sak for Telemark Geologiforening. Min oppgave får heller bli å peke på alle de feil som finnes i heftet. La det her være sagt med en gang, at svært mye av de mineralogiske rettelsene er det Svein A. Berge som har æren for. Svein har jo selv blitt trukket med i dette som Sendelbachs «mineralogiske alibi».

Før rettelsene vil jeg peke på at forfatteren i de fleste tilfeller har brukt små og store bokstaver i mineralenes formler på

en svært slurvete måte som resulterer i et utall feil. I tillegg lager han et sammensurium av bruddene. Å beskrive de tre bruddenes ulikheter og mineralsammensetninger krever et langt fyldigere hefte og en langt større dyktighet enn det forfatteren klarer å frembringe. Her blir Saga-bruddet brukt som basis og Svensken og Vevja trukket med nesten på kjøpet.

Jeg vil oppfordre de som allerede har kjøpt heftet til å rette opp følgende feilinformasjoner, som representerer de groveste feilene.

Side 7: Plassering av Svensken og Vevja på kartet er feil.

Side 14: Pectolitt er **ikke** funnet i de tre bruddene.

Side 17: De nålformede krystaller på analcim (bildet til høyre) er **gonnarditt**.

Side 18: De avfotograferte krystaller er **mikroclin**.

Side 21: Fotografiene øverst til venstre og nederst er **gonnarditt** og kommer fra **Vevja**.

Side 23: Ang. chiavennitten så forekommer den **rikelig i Vevja og Svensken** (egenfunnet i 1984 henviser til Vevja). I **Saga-bruddet** er mineralet **sjeldent**.

Side 25: Små, tavleformede, rombiske krystaller av epididymitt forekommer **hverken i Saga, Svensken eller Vevja**.

Side 28: Chamositten ble funnet i **Svensken**.

Side 29: Følgeminalet til diaspor er **natrolitt** ikke thomsonitt.

Side 30: Epididymittene kommer fra **Vesle Arøya**.

Side 35: Nyere undersøkelser har ifølge Berge **ikke** greid å påvise **genthelvin** i området.

Side 35: Kalsitt krystalliserer i det **trigonale** krystallsystem.

Side 37: Nyere undersøkelser har ifølge Berge **ikke** greid å påvise **løllingitt** i dette området. Alt er arsenkis. Dette gjelder også billedmaterialet.

Side 44: Saga er **ikke originalfunnstedet** for mosandritt.

Side 45: Pectolitt er **ikke** registrert fra

- Saga. Angivelig sitat fra Berge er tøv.
- Side 46: Rosenbuschitt er angivelig funnet **en** gang (Åsheim) i Saga.
- Side 47: Tritomitt **er** funnet i Saga og Vevja.
- Side 49: Zirkon opptrer **meget sjelden** i paragnese med gibbsitt, boehmitt og diaspor.
- Side 51: Natrolittene under er fra **Svensken**.
- Side 52: Øverste bilde er helt sikkert **natrolitt**. Forfatteren omtaler thomsonitt som om det er mye mer utbredt enn det er.
- Side 55: Ægirinen på bildet er fra **Svensken**.
- Side 58: **BRATTHAGENER EN VERNET LOKALITET!**
- Side 61: Ad. veiskjæringsforekomstene langs **E-18**: Polymignitt xls og månestein er ifølge Berge **ikke** påvist herfra og stammer sannsynligvis fra Håkestad, Tjølling. Aenigmatitten kommer **ikke** herfra, men fra Sandefjord.
- Side 62: Mineralets navn er **bromellitt**. Antall anmerkninger/feil forteller sitt tydelige språk, og listen kunne vært lenger. Så hvis man er interessert i dette området kan man med fordel skaffe seg Telemark Geologiforenings Saga-guide. Den er bra, og den er på norsk.

Thor Sørлие